

нажъ съмъ решилъ да замина, да не говоря тамъ вънъ нищо лошо. — Подиръ пладне купихъ у Каракоянова сбирка отъ фотографии. Съ Сарафова намѣрихъ файтонджия за Татаръ-Пазарджикъ, ерменеца Агопъ. Голѣмия си куфаръ ще изпратя чрезъ експедитора Шернеръ напредъ за Оршова. — Следъ вечеря Стоиловъ дойде у мене. — Голѣмъ скандалъ съ процеса на Бодил никъ! Безсмислицитъ на Allg. Zeitung, че румелийската народна партия искала Груича (!) на мястото на Щрекера — той миналъ отъ Цариградъ презъ Пловдивъ и разгледалъ Румелия.

Много се колебаехъ. Недоволството отъ цѣлия нещастенъ и безплоденъ опитъ много често вече взимаше връхъ. Имаше минути, както презъ м. май, презъ софийската пролѣтъ съ цѣфналитъ вишни, когато се носехъ на златни облаци и блѣнувахъ за освобождение отъ това доброволно изгнание, за 4 месечно научно пѫтуване изъ Румелия и България. Колко бѣхъ щастливъ! Следъ това дойде историята съ моето заличаване отъ бюджета и моето наново приемане; примирение. Постоянна борба на оптимизма съ пессимизма, най-бързитъ преходи отъ едното състояние въ другото презъ единъ и сѫщи денъ, и не веднажъ. При това страшната минала зима, безъ всѣкакви удобства. Съжаления за изгубената научна кариера; то ме обхващаше всѣкога, когато надзъртахъ въ своите книги. За събиране на тукашни материали глупостта на домородците не ми даваше възможность; дори и българска граматика не съставихъ, всички форми. Най-щастливото време бѣше първата седмица въ Рила. Следъ това болно ме засегна аферата Кирковъ—Горановъ. Презъ кюстендилското ми пѫтуване ме измъжваше постоянната несигурност, какво ще бѫде по-нататъкъ, вжтреенно огорчение. Изгубена година. На литературното поле отъ 1871. г. първиятъ пробѣлъ, безъ статия, безъ гласъ. Имайки отпускъ за пѫтуване въ „Европа“, ще го използвамъ за пѫтуване въ Румелия, за да упозная тамошните българи. Въ София криехъ своите намѣрения, като казвахъ, че заминавамъ презъ Цариградъ и Галацъ за Прага. Сега при заминаването ми отъ „Боклукополисъ“ виждамъ, че хората все пакъ хранятъ симпатии къмъ мене, не съмъ имъ безразличенъ. Народътъ, а не правителството, Йос. Ковачевъ бѣше правъ. Какво ще ми кажатъ въ Прага, когато имъ разправя обширно тѣзи работи? Ще ли видя София тази година повторно?

2/14 септемврий. Сутринъта заминахъ за Татаръ-Пазарджикъ, 16—19, четири дена останахъ въ Пловдивъ, на 20 презъ Чирпанъ отдохъ въ Ески Заара, тамъ стояхъ два дена (21, 22), на 23 бѣхъ въ Казанлъкъ, на 24 въ Габрово, на 25 заминахъ за Търново, на 26 и 27 останахъ въ Търново, на 28 заминахъ за Русчукъ, гдето видѣхъ княза, на 29 по Дунава потеглихъ нагоре и презъ Виена стигнахъ въ Прага. **Пѫтниятъ дневникъ е въ особена книга.**